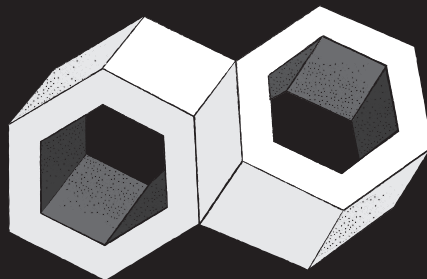

ОЧУДУВАЊА #2

Издавач: Бегемот, 2017
ул. Ѓуро Малешеvec 46, Скопје
е-адреса: info@begemot.mk

Главен уредник
Филип Димевски

Уредник на едицијата
Андреј Јованчевски

Компјутерска обработка
БЕГЕМОТ

Ликовно уредување
Наталија Лукомска

Очудувања #2

Содржина

ПРЕДГОВОР		5
Мира Смаќоска-Танеска	<i>Неба</i>	6
	<i>Man in the Moon</i>	7
	<i>Слепило</i>	8
	<i>Комплименти</i>	9
Сања Михајловиќ-Костадиновска	<i>Булки без саксија</i>	10
Филип Љ. Трајковски	<i>Атараксија</i>	12
Иван Лазаров	<i>Гласови</i>	14
Живко Гроздановски	<i>Ненадејно</i>	18
Виолета Бојковска	<i>Сонце</i>	20
Ѓорѓи Крстевски	<i>Никој</i>	25
Билјана Ѓонеска	<i>Повторливата смрт на превртливата јагула</i>	26
Калиа Димитрова	<i>Отсуство</i>	30
Наташа Сарџоска	<i>Мокра до гола кожа</i>	34
Драгана Евтимова	<i>(За)мислени градови</i>	53
Мања Величковска	<i>Аристотел, ебиветер си или За вистинската еротика на зборовите</i>	68
Стефан Марковски	<i>Сепак сме Светлина</i>	72
Златко Ѓелески	<i>Отпушок</i>	77

ПРЕДГОВОР

Внимание!

Ова не е статична проза.

°5°

Ова се зборови со чуден и непостојан табиет.

A. J.

Мира Смаќоска-Танеска

НЕБА

°6°

Кутијата со неба стои на последниот рафт во маркетот.
„Дали ги делите небата? Ми треба само едно“ – ја прашувам
продавачката која се искачува по скалата за да ми симне.

„Не се на делење, во една кутија се десет. Ако ги сакаш сите“ – ми
одговара, со поглед полн сожалување.

„Исто како со апчињата за патување“ – си мислам.

А ете, едвај се пристрашив да летам.

Мира Смаќоска-Танеска
MAN IN THE MOON

*My daddy was an astronaut
Now he's living on the moon*
Grinderman – Man in the Moon

070

Буричкајќи низ личните работи на татко ми, случајно го пронајдов пасошот кој сè уште има валиден датум за патување. Празен. Ниту еднаш искористен откако го извадил.

Се прашувам дали можеби Бог стои на пасошката контола од другата страна на светлината?

Мира Смаќоска-Танеска
СЛЕПИЛО

Не гледам нагоре кога врне. Исто и додека се туширам. Којзнае дали
ми го собира целиот свет в очи.

Мира Смаќоска-Танеска
КОМПЛИМЕНТИ

Ме плашат комплиментите од мојот сопруг кои сè почесто ги упатува на сметка на моето пишување. Убедена сум дека сето тоа е резултат на една вечер кога бевме на едно поетско читање на кое едвај додржа да не заспие.

Мора што побрзо да ја преселам целата вистинска литература што остана кај мајка ми. Не знаеш со луѓето, да не се вообрази дека се оженил со книжевна ѕвезда.

Сања Михајловиќ-Костадиновска
БУЛКИ БЕЗ САКСИЈА

°10°

Не умеам да се грижам за цвеќиња. Неколку ми имаат умерено од нередовно полевање, меѓу кои и еден кактус. Едно големо, салонско цвеќе, подарок од којзнае кого, ја надрасна саксијата во која првично беше засадено, но при пресадувањето, се чини, не се прилагоди добро и немаше начин како да го вратам во живот (не знам дали беше дрво на животот или фикус). Еднаш се израдував дека и покрај мојата небрежност, во една забаталена саксија на терасата се зеленеат листови што подоцна испадна дека е коров. Плевел, троскот, пиреј. Има јазици што за некои зборови имаат толку многу симоними! Како булка. Була, мак, божурика, тутенка, див афион. И булката е троскот. Но, семето на булката, изгледа, се расејува на ограничена површина, па не стига до мојата тераса на петтиот кат. Да имав булки во саксијава наместо оваа, очигледно, прозаична трева, немаше да им

ги кинам главите за да направам кралици, како што тоа го правевме кога бевме деца. Ќе ги оставев да ми ја разубавуваат терасата, да ја хранат мојата суета дека умеам да се грижам за некого. Но, булките се бесчувствителни кон нас, убијците на цвеќиња. Нè казнуваат со својата приземност, со пркосот со кој себично црвенеат среде некоја дива полјана во градот што сè уште не ѝ фатила око на урбаната мафија.

Тревата ја искорнав по некое време. Ја фрлив саксијата и дома повеќе не чувам никакво цвеќе. Во еден кош од дневната, незабележливо сирка букет вештачки цвеќиња. Одвреме-навреме гордо ја бришам прашината од нив. Мојата заборавеност конечно не е смртоносна. Ги засега само неживите предмети и полуживите несредени мисли. Конечно ништо не го одзема кислородот во мојот дом. Ноќе, во тишина, кога ја гасам ламбата до креветот, ми се чини дека некако полесно дишам. Утрото проветрувам за да влезе чист воздух. Сигурно носи и некое семе што нема каде да се зафати.

Филип Љ. Трајковски

АТАРАКСИЈА или СЦЕНА ОД БЛАЗИРАНИОТ БЛАЖЕНИОТ ЖИВОТ

„Кој е разборит, тој е и умерен; кој е умерен, тој е складен;
кој е складен, не се обеспокојува; кој не се обеспокојува,
тој не се жалости; кој не се жалости, блажен е.
Разборитиот, значи, е блажен, а разборитоста е
доволна за блажен живот.“
Сенека, Писма до Луцилиј

°12°

Бутка.Трафика. Ветер и магла. „Децата сè почесто покажуваат симптоми на анксиозност“, „Си го заклал таткото, па не успеал да се самоубие“, „Спинери – најновиот лек за анксиозноста“, „Стапката на невработеност намалена за 2%“, „Наковална се отвори: „Имам спиено со 100 мажи и само со една жена“, „Започнува јубилејниот 25. Саем на книгата“... Што ако? Што е тоа важно? Со овие листови хартија купени за ситни

пари веќе утре (или уште денес) може да се облепи стаклениот излог на пропаднатиот дуќан, да се избрише газет, да се завитка фишек семки или да се опомене аздисаниот пес – сеедно. Шведскиот премиер, божем, добива привремена амнезија. Насловната страница во весниците би гласела: „Шведскиот премиер добил амнезија додека престојувал во кралската бања“, колку да се додаде на возбуда. И? „Да не е абулија, афазија, афемија, аимија, аерофагија, аатханазија, аатхаумасија, аастенија, аанорексија... амнестија?“, лаконски ќе процедат умните глави и шеретски ќе се насмеат на таа сметка; останатите ќе речат: „Штета“, „Што ме боли к...“, „Што ми е гајле, не е моја работа“, или пак воопшто нема да ја прочитаат веста. ~~БЛАЗЕ СИ НИ!~~

Иван Лазаров
ГЛАСОВИ

°14°

Еднаш ме имаат прашано дали сум нормален. Всушност, ме имаат прашано повеќе пати. Секојпат одговарав на ист начин. Си молчев. Некогаш дури ме викаа луд. Како да знаат што значи да си луд. Кога би ги прашал за тоа, би рекле дека луди се оние што одат во лудница, а на тоа јас би вратил со: „Докторите или пациентите?“ Следна реченица е: „Пациентите, фала Богу! Не се прави паметен.“ Ама нели некој некогаш рекол дека ако се обидуваш да се разбереш со будала, тогаш и ти самиот си будала? Тогаш, докторе, што барам јас во болницава? Од култура ја нарекувам болница, ама да не се залажуваме, и двајцата знаеме за каква болница станува збор. Туку, да се вратиме на темата, зошто сум тука?

Па, колку што се сеќавам, некој беше убеден дека не сум во ред со умот, дека сум ненормален, како што кажав претходно. Тој некој зборнал со некој друг, а овој со некој трет и така мене ме донесоа на гости кај вас, докторе. То ест, на екскурзија на неколку дена. Кога ќе сум бил подобар, ќе ме пуштеле. Па нели е тоа затвор, докторе? Ама јас никого не убив, не ограбив, никого не силував, не направив ништо што би било противзаконско. Само поради нешто што некој му кажал некому – јас сум овде. Колку е тоа чудно! Па дури и дрско. Како може некој да си земе за право и да убеди друг дека некој трет не е нормален? Не сфаќам. Кој е тој услов што треба да го исполнам за да ми залепат налепница на која ќе пишува „НОРМАЛЕН“? Што треба да правам? Да работам? Работев. Да плаќам сметки? Плаќав. Да гласам? Гласав. Да имам жена? Имам. Да имам деца? Имам. Ама попусто, пак сум ненормален. Зошто? Затоа што сум тивок и повлечен, затоа. Затоа што не сум како другите. Не останувам до доцна со колегите. Не се обидувам да заведам некоја друга жена за една вечер. Си одам дома и си седам со мојата. Сакам да си седам дома и да не излегувам. Не сакам со сите да се спријателам. Не можам така.

Повлечен сум и ја обожавам тишината. Мразам кога некој зборува само за да не е тивко. Мразам празни муабети. Само празни глави прават празни муабети. Љубовта кон тишината ме донесе овде, докторе. Но, ти барем ме слушаш, нели?

Знам дека ме слушаш. Но, секогаш ме прашуваш истото: „Дали слушаш гласови?“ Да, докторе. Слушам. Ги слушам гласовите на другите во болницава. Ги слушам гласовите на вратите и прозорците што се отвораат и затвораат. Дури и пред да дојдам тука слушав гласови. Некои беа „Здраво!“ „Добар ден!“ „Како си?“ „Пријатно!“ „Довидување!“ А некои беа „Зошто постоиш?“ „Како да продолжиш понатаму?“ „Треба да се откажам од ова затоа што ќе го упропастам!“ „Не си доволно храбар, оди си дома!“ „Убиј се, и онака не си направил нешто важно во животот, никому нема да му недостигаш.“ Интересно е што нема разлика меѓу овие гласови, односно тие се разликуваат само по носителот на пораката. Некогаш е увото, некогаш мозокот. Сите гласови имаат нешто да ти кажат, докторе. Работи ја оваа работа, ќе имаш повеќе пари, земи ја онаа за жена, добра домаќинка е, онаа

не ја земај за жена, земи ја за вечерва, имај толку деца, запиши ги вама,
купувај го ова од таа продавница, не го пиј ова, она пиј го. Да скратам, сите
велат: „Слушај ме мене.“ Ако те слушам тебе, ќе бидам како тебе. Не ист, но
сличен. Ако не те слушам, ќе ми повториш, па ќе ме убедуваш, па штом си
сврзан со другите гласови околу мене – може и ќе ме убедиш. Ретко кој е како
тебе, докторе, ти барем знаеш да слушаш. Знаеш да молчиш. Зборот е важен,
но важна е и тишината. Тишината го мери тоа што го кажуваат другите, ти
кажува дали тоа вреди нешто. Затоа ја сакам тишината. Таа не ме навредува,
не ме тера да правам нешто. Таа ме остава да си бидам таков каков што сум.
На некој начин, повеќе ме разбира од жена ми. Јас мислам дека секој треба да
си најде свое парче тишина, докторе. Од многу гласови, боли глава.

Се изназборев, докторе. Фала ти што ме ислуша. Кога ќе размислам, јас
и ти сме прилично слични, докторе. Ти ме слушаш мене и се обидуваш да ми
вратиш нешто што веќе ми е тука. Всушност, ти си бараш некого за разговор.
Зошто инаку би ме прашал „Дали слушаш гласови?“ Се гледаме утре во
истиот термин!

Живко Гроздановски

НЕНАДЕЈНО

°18°

Штом ќе го вратат од градинка, уредно си ги мие рацете пред да седне да појадува, си го подготвува домашното, ја става тетратката во ранецот, грижливо си подготвува сендвич за по пат, се поздравува со дедо си и тргнува кон дома. Штом стигне, веднаш ги вади белешките од ранецот и ги става во патничката торба, во која става и облека, несесер со паста за заби и пена за бричење, ја пали колата и тргнува кон железничката станица. Купува цигари, вади карта и зачекорува бавно кон пероните. Чека долго време, но најпосле влегува во воз. Во купето го обвива топлина и тој задремува. Штом возот најпосле застана, две девојчиња трпеливо го чекаат да се спушти по стрмните скалила, за да можат и тие да слезат. Зачекорува со болка во нозете, фаќа такси и тргнува кон старечкиот дом. На оддалеченост од околу сто

километри, додека неговата ќерка го полива цвеќето, неговиот внук гледа збунето во една неопределена точка и не знае што чувствува. Само што му јавија дека починал дедо му. Ненадејно.

Виолета Бојковска

СОНЦЕ

°20°

Ако го гледаш Сонцето од оваа страна на виножитото, има три прстени што личат на испреплетени алки. Ако се вратиш назад, таму од каде што си почнал, Сонцето е звезда и околу него нема синџири. Никогаш не открив дали сите го гледаат Сонцето од две страни. Моја вина е. Никогаш никого не прашав. Понекогаш, како сега, мислам на тоа зошто си заминав од куќата во која пораснав, од чии прозорци не се гледаше ништо. Беа такви – старо, матирано стакло, неизмиено од памтивек. Но, што е тука е, така мислев тогаш, така мислам и сега. Сара ја запознав во таа куќа. Сара е сега мртва. Исто и Мишо. За мене сè уште не знам.

На почетокот, кога бев дете и ме донесоа овде, на оваа планета каде што Сонцето си го менува ликот, не можев да разберам зошто мајка ми тргнала бремена на пат кон Драксис. Не ми беше јасно зошто било толку тешко за оние како неа да живеат на Земјата. Немаше каде, велеше таа, а јас се чудеа, зашто Драксис е пространство поголемо од пространството. Вода и земја, насекаде, ама само тоа. Тука сите работеа во импровизирани фабрики за вода, ја собираа, ја преработуваа, ја пакуваа, ја праќаа некаде. Земаа за една кутија полна вода, мал пакет полн со храна, одвај за оброк. Кога пораснав, сфатив дека тоа е лошо. Сара го викаше експлоатација. Затоа Сара умре. И тоа не тука, кај што се роди, туку таму каде што ја пратија на рехабилитација поради радикалните идеи. Кај што го пратија и Мишо. Каде што не ме пратија мене.

Јас отсекогаш си бев малку чудна во верувањата. Мајка велеше дека е така зашто немала што да пие додека не дошла на Драксис. Можеби е така, можеби и не е. Како и за сè останато во животот, така и за ова бев на два ума. Можеби бидејќи бев Близнак во хороскоп (секогаш ме интересираа

нешта кои немаа практична вредност). Кога остарев, заедно со Сара и со Мишо, заминав да се борам во некоја замислена војна. Замислена затоа што никој освен нас, децата, не се бореше во неа, војна затоа што многумина од нашите умреа, а многумина од нивните умреа зашто немаше што да пијат. Правевме сè што ќе ни дојдеше на памет, ја крадевме водата, ја истуравме (уште ме боли кога ќе се сетам колку мака треба да се вложи во еден пакет вода), местевме импровизирани бомби, им се смеевме на Земјаните дека се пониски и понабиени од нас (гравитацијата е различна на Драксис), бевме штетници, ама среќни... и гладни. По некое време таков, никаков живот, налетав на Саша. Го сакав Саша. Ме сакаше и тој мене. И Саша умре. Не на рехабилитација како Сара и Мишо, туку така, од невнимание. Си ја расече ногата и преку ноќ му ја изедоа мравки. На оваа планета, со променливо Сонце, ниту едно животно не сака крв.

Се сеќавам, ми беше тешко тогаш, ама и му завидував. Си ја беше завршил работата и никој веќе не го мразеше. За разлика од него, мене, нас, нè мразеа сите. Правевме проблеми, бевме деца, ама од оние опасните, од

оние што мислат. Сме ги потсеќале на Земјани (полоша навреда од таа нема). А не беше така. Не бевме опасни – да бевме, немаше сите да нè растргнат, сите освен мене.

Кога раскажувам вака, имам чувство како да му ја намалувам вредноста на Саша, ред е да кажам дека го сакав многу, повеќе од сите, повеќе и од Сара и од Мишо и од нивните неродени деца. Кога ми стана јасно дека ќе умре, решив дека ќе се убијам. Но, не се убив, наместо тоа дојдов тука, на Земјата, да пијам вода што доаѓа од рацете на мајка или некоја како мајка, да го дишам воздухот кај што ме зачнале, да ми се чудат сите зошто сум толку стара и висока. Ги слушам како шепотат кога ќе поминам покрај нив, оваа е таа, ти текнува на кризата, што ја прекина, за да имаме ние што да пиеме. Се смешкаат и ме презираат. Ама ако, не можев да останам на Драксис, не откако Саша умре. А и Ема кога се роди, овде, не беше како мене, беше мала и набиена, како нив. И таа ме презира, но понекогаш и ме сака. Зашто ја родив тука, а не таму. Знае што сè жртвував за да ја донесам до овде, само не мислам дека ја интересира.

Кога ги предадов базите за да ми дадат пропусница да се вратам назад, ме праша еден од војниците: „Зошто“, „Заради Саша“, му реков. Не ме разбра на што мислам, сега веќе ни јас не знам што сум мислела. Знаам само дека кога бевме сами, двајцата, зборувавме за тоа какво е Сонцето од двете страни. Никогаш не дознав како Сара и Мишо го гледаа Сонцето.

Ѓорѓи Крстевски
НИКОЈ

Еден човек возеше велосипед и исплашено се вртеше зад себе. Зад него немаше никој.

Човекот вртеше сè побрзо со педалите. Лицето му беше искривено од страв. Постојано се вртеше зад себе. А зад него немаше никој.

Беше ноќ. Улиците на градот беа празни. Имаше слаба магла. Човекот на велосипед јуреше напред, исплашено вртејќи се зад себе. Но зад него немаше никој.

Стравот се зголемуваше со секој изминат миг. Лицето на човекот изразуваше огромна несреќа. Целата негова појава одразуваше избекуменост. Вртеше силно со педалите и исплашено се вртеше зад себе. Иако зад него немаше никој.

Билјана Ѓонеска

ПОВТОРЛИВАТА СМРТ НА ПРЕВРТЛИВАТА ЈАГУЛА

°26°

Многу замолчени гласови истекуваат неповратно од Струга со Дрим. Арно ама, некој некогаш по реката беше пуштил еден глас да бруи и струи сè дури таа кола низ струјните кола на градот. Ова се има случено во некое време од сам памтивек заборавено, но трае и во времето што го познаваме како денешно. Денес гласот, нагризен од забот на тоа време-време, изабен од годињето, носен и разнесуван по Дрим, ромори тивко и по кроце како старец. Денес ова древно ехо едвај крпи крај со крај, крепено уште само од начулените уши на опитните стружани. Оти единствено машкото потомство на струшките староседелци може да го дочуе проклетото пророштво кое вели дека машката рака љубената смее да си ја милува само насон, а машко око за неа не просолзува ниту тогаш или поточно – никогаш.

Во овие околности сè беше било изродило едно црномурно муртало. Изнедрено од пазувите на градските неимари, штитено од градските заштитници, тоа брзо и лесно ја имало начуено пораката. Чуено, но не и дочуено, зашто калешот верувал оти кршната става од саканата воопшто не е за милување. Ни на јаве ни на сон! Машка солза, пак, скраја да е, не би капнала за ниеден земски створ, па дури ни за лек на потсушениот езерски отвор. Правата причина за момчешката наглувост била, секако, неговата гордост. Оти оваа мургава мурина, исто како и морската јагула, криела сладок отров под непце кој се прибојувала да го хисне во кое било доба од денот. Се страшело да не му се лизне и во најглувата доба од ноќта, та да не ја врзе саканата за себе, а себе да се приврзе за неа како приврзок. Тешко му паѓала мислата макар и на спиење да ја има за блиска, од ближнаго поблиска. Никако не сакало да ѝ влезе во сонот и да ја љуби во нејзините мисли, иако во својте ја милувало до мила волја. Таа замислувана милина, постојано мислена и никогаш во план необмислена, почнала да го тишти. Риела во него, а теласата виела и вриела од сласта на пустиот копнеж. Кутрото момче

зажарено од горлив ламтеж, најнакрај спас побарало во ладната езерска вода. И поитало кон месноста Езерски Лозја, кај брегот со патека што води во средето од огледалото, право до самото срце на езерото. Пат кој понирал толку длабоко во водата за да ѝ отвори нејзе пат да продре во човекот. На самиот раб, езерото до врв ги полнело сите страни на човековиот свет, станувајќи негов единствен светоглед. Токму таму момчакот застанал и трпеливо чекал да го поземе истинатата вода. А таа најпрвин праќала само капки, го макала со капалки, го бакнувала со слатки целувки, за со нив да ја разблажи неговата солена одлука. Попусто. Во следниот наврат, водата во мал преврат, испратила бранчиња за да ја измазнат неговата остра решителност. Повторно јалово. Најнакрај водата пратила толку голем бран, да би да го измие целото сеќавање за проклетото пророштво. И вистина, момчешката мисла за клетвата полека почнувала да бледнее, а мислата за севдата посилено да тлее. Но, ко за белја, напоредно со мислата бледнееела и ставата, и таа се тенчела дури момчето исчезнувало. Најпосле се сторило измаглица и испарок, призрак и пладневен изварок на езерската вода. Од

момчето останал само еден сон што низ градот почнал да блуди, и редовно да ја мачи и буди саканата.

Оттогаш наваму никој не го беше сретил момчето, но крај брегот на месноста Езерски Лозја мештаните редовно среќаваа една мургава мурина како препелкајќи, во маки умира. Мистериозната смрт, велеа, се повторува само на разбрануван ден кога струшката јагулата ќе почне да танцува со надигнатата вода сторена во млада девојка, мешколејќи се и провирајќи се низ неа во чудесен круг. И тој ритуал е секогаш чуден, но секогаш судбински ист: најпрвин јагулата почнува да ѝ се измолкнува на водата и како да сака да се извлекува, потем водата лизгајќи, се повлекува и неповратно истекува во езерската шир. А рибата? Таа останува да се препелка во еден плиток и темен вир.

Калиа Димитрова
ОТСУСТВО

°30°

Отсуство/именка, среден род/
/отсутност/немање на нешто/неприсуствување/ненаоѓање на
определено место

„Тој беше лош човек. Неодговорен. Со главата во облаци. И сечено онакво. Подобро што си замина!“, му велела баба му кога бил мал и ја посетувал за викенди во нејзиното село, во централна Полска.

Сите приказни (кои едвај некако ги наслушнав) за неговиот татко, ми звучеа како легенди. Очекував дека ќе дојде денот кога ќе го запознаам неговиот средовечен, по многу шаблони нормален, грижлив родител со виткана коса и слични прсти на неговите и ќе се успокојам. Кога првпат бев кај неговите на гости, се запознав со очувот. Сите приказни за неговиот

биолошки татко се покажаа како вистинити. Мајка му не сакаше да зборува за него. Воопшто. За неговото еврејско потекло и талкачка душа. Неговата деноноќна потрага по авантури и вечно мечтаење. Кон југ. За денот кога ја оставил со бебе и мало дете без да каже збор. Без да остави писмо, објаснување, бакнеж или што и да се остава според протоколот на напуштање дом. Доколку воопшто постои таков. (Би сакала да верувам дека постои.) Но, тој не оставил ништо освен гени кои веќе оделе, зборувале, сакале и мечтаеле. Веројатно пателе. Не сакаше ни да зборува за денот кога ѝ стигнала телеграма од грчката амбасада дека е најден мртов. Во Атина. Прободен со нож.

Кога ќе ѝ се јавеше ноќе од нашиот топол кревет, сакајќи да зборува за татко му, таа никогаш не беше расположена. Беше уморна или нервозна. Ја разбирав, донекаде. Но, го разбирав и него. Тој шеташе низ собата како свер, очаен да се запознае себеси. Немаше како. Тие ноќи ги поминувавме будно, во преградка. Јас полека учев да бидам негов дом. Тој не знаеше како да биде мој.

Приказните за неговиот татко ги составував како сложувалка со многу изгубени парчиња. Како умрел? Зошто? Каде е погребан? Дали бил заљубен? Дали затоа заминал? Дали бил луд? Дали и син му е луд? Дали ако имаме деца и тие ќе бидат луди? Престани! Звучиш лудо. И веројатно сум. Но себеси можам да си верувам. А нему не.

Јас таа сложувалката не успеав да ја составам. Се откажав. Во тој дом не можев да спијам.

Тој во моите очи беше бебе оставено без писмо. Го превртев својот свет наопаку за да можам да го задојам со идеја за љубов и покрив. Станав жена само за да можам да го носам. Кон мене. Но тој во себе го носеше него, повеќе од себе.

Кога пред спиење ги миевме забите, тој во огледалото имаше туѓ лик. Асиметричен. Антипатичен. Речиси налудничав. Тој лик гледаше низ огледалото и беше речиси отсутен. Речиси нереален. Се смееше: отсутно. Ми велеше дека е тој: отсутно. Да не се плашам: отсутно. Тој со едната нога веќе беше тргнал, но јас не забележав. Мислев дека јас ќе бидам таа која ќе замине

прва. Бев премногу зафатена редејќи ја мојата сложувалка за да видам дека веќе сум сама во собата која никогаш не стана мој дом, а уште помалку негов.

Неколку дена пред неговата свадба би сакала да можев да му посакам среќа. Наместо тоа, јас се превртувам во кревет и ја потам приказната од мене, повторувајќи и проколнувајќи како зомби: „Ист си како татко ти!“

Наташа Сарџоска
МОКРА ДО ГОЛА КОЖА
Приказна за воајерот од улицата Лежандр

°34°

Беше петок. Сировата сребрена светлина подмолно се провираше во мојата соба низ зеленото кадифено перде на стариот париски прозорец. Утринскиот свеж кислород безмилосно ми навлегуваше во ноздрите. Немо немушто талкање. Читање низ воздух. Доверлив разговор со воздухот. Ги отворив очите, како и секогаш не знаејќи каде сум, не знаејќи која сум, не знаејќи кое е ова време, кои се овие простори, дали сум секаде и секогаш, истата јас или, пак, некоја друга, зад која се кријат изговори, скитања и немест, столчена, но сега, ова утро покрај студенилото и светлината, во моите ноздри продираше и некаква чудна смрдеа. Сперма, пот, сол, здив. Моето тело. Се разбудив со една прилично јасна, јаросна,

бодра, поразителна свест дека не сум се капела пет дена. Дека ни забите не сум си ги измила пет дена. И дека, згора на тоа, освен горчливата боја на црното кафе, мојот желудник не се соочил со други тонови или нијанси на светот и храната. Одбивање. Станав бавно со забавено дишење небаре требаше да одам на гилотина. Тоа растројство, знаев, се должеше на еден човек. На едно животно од човек. И на неговата беспрекорно и слепо верна сопатничка. Partner in crime? Sparring partner? Апотеоза на вечниот порив на плотта? Апотеоза на бракот?

Во кујната, која сосема нејасно решив да ја обојам во топлите тонови на есента, ставив во устата една банана. Но, грлото веднаш ми се згрчи и ја исплукав. Ја извадив од себе небаре инсект. И тогаш навистина видов како во ѓубрето ползат инсекти. Се стресов. Се раздрмав. Накусо појдов низ времето. Решив да го сменам времето. Со еден дебел нож, решив да го пресечам тоа згуснато, дебело место каде што лебдеше сето она што ме валкаше и истовремено ме челичеше: болката, тој гнасен заразен бодеш, лагата, изневерата, измамата, предавството, таа повеќеслојна кожа, гласови што од

неа никнат, болката беше изговор, но и доказ дека сум се впила во самата себе. Сето тоа лебдеше некаде над мене, над мојата глава и со невидливи пипки, како полжав, упорно и нервозно ја допираше мојата коса. Трансфузија. Низ бледото светло што се одбиваше од сивите социјалистички згради, од зелениот бор, од валканите стакла на мојата соба, препознавав топлина, кревка нежна топлина, што тишината ја претвораше во злато. Има мигови во животот кога од итно значење е гледањето низ прозорец, молчењето, бегството и одморот, банален, тривијален, обичен, летен, зимски, викенд, секако, и сировата тишина – тоа длабоко, продорно, втречено гледање од себеси, низ себеси, во вакуумот на надворешниот свет, во просторот кој секогаш толку силно ме одредувал; тие мигови, чинам, се поважни од сите световни дразби: тоа се нашите спојни ткива, страшни поради својот полнеж со самотија, но спокојни како ветрец над утринско море. Има такви мигови, како овој сега, кога решавам да запрам во сето ова грозоморно, труло и налудничаво пркосење на плотта. Временски залаци на простор, занемен, смрзнат, течен оган, каде што закочувањето на сказалките е од

животно значење. Надвор нема никој, никаде ништо. Никој не постои, ништо нема. Само немо и бледо поигрување со телото. Низ светлината. Во оваа просторно-временска трансфузија решив да се оживеам себеси, да се вратам во онаа хипотетичка точка од каде што, сепак, ќе можам да го сменам течението на нештата и повторно да се вратам на тоа место, во тој ден кога тегобата на мојата различност, конечно, стана светлина на мојата единственост. Но, дали? Дали, дури и да можеме да се вратиме назад во времето, и да ги смениме одлуките и моментите и околностите во кои сме ги донеле тие одлуки, би можеле, сепак, да ја смениме сегашноста, сега и тука? Не сум сигурна.

Дрвениот под подмолно крцкаше под моите стапала. Мирисот на остро и полно кафе ме будеше и ме враќаше во една нова свест, во едно ново познание. Каде е? Низ кој прозорец сега да погледнам? Свирепо го цедев портокалот, додека наспроти мојата кујна весело се множеа гласовите и вревата на старите луѓе од домот за стари лица (звуци за кои постојано мислев дека се детски). Знаев дека Мароканката ми чуваше еден кроасан

напладне (обично пекарницата во тоа време од денот беше празна, сè беше продадено) и така слегов, во пижами, со бушава коса, за да си го земам својот утрински оброк. Освен со неа, имаше денови кога не изустував ниту еден збор. Секогаш ми се насмевнуваше. Допирот на мојата и нејзината кожа. Свилен. Кадифен. Допирот на мојата кожа и топлата вода. Мирис на мента, лаванда, лимон, портокал. Хортензија. Африка. Излегов.

°38°

Косата силно ми ја раздувуваше крволочниот блесок на надземното метро, се наоѓав под железните сводови на Бир Хакаим. Се упатив кон Паси, сакав да се качам на станицата Виктор Иго, на метро линијата 2, и да се симнам кај Вилие за да ги избегнам турканиците и смрдеата на луѓето во линијата 13 на станицата Шанс-Елизе-Клеменсо. Носев кусо здолниште, кое подмолно се лепеше за горниот дел од моите нозе, се чувствував небаре одев гола. Ги замислував луѓето како водат љубов. Студенилото од сивиот париски асфалт лукаво се провираше низ кожните обувки во мојата кожа, одекнуваа потпетиците, свечеа обетките, косата нескротливо се вееше, ги ставив в џеб, дланките, виолетовите картички за метро, избегнував погледи,

сакав набрзина да се напијам кафе во Кенеди и да се згреам, да погледнам смирено, со надеж, со стаменост, во Сена, зад мене, да оставам сè, да оставам бакшиш, како и секогаш, речиси ритуално, мудро да подголтнам, бегло да погледнам кон улицата Албони, замислувајќи ги Марлон Брандо и Марија Шнајдер (но, впрочем, зарем сета таа мапа на страста не беше еден карневал на мириси, на вкусови, на немост, на занемување на сетилата?) и свечено да се упатам кон мојот стан, каде што ме чекаше материјал што некој ми го пратил за моето истражување. Брзо ги искачив скаличките, сега веќе одев над надземното метро, со грб свртена кон него, имајќи чувство дека е змија која соучеснички лази далеку од мојот'рбет.

Се враќав дома. Каде е тоа дома? Дали е тоа мојата родна куќа, дали е куќата во која живеам сега и тука, дали е тоа куќата што ја поседувам, што ја изнајмувам, каде што се будам покрај студените машки тела? Што е тоа дома? Морав што побргу да стигнам до станот, во сопственост на познатиот париски органист Сандер, и да ја земам таа голема, чудна пратка за мене. Стануваше збор за животни приказни поврзани со прогонства. Секакви. И

секоја приказна ја раскажуваа одделно и различно Алба, Алма и Анелија. Нивните писма ги добив во еден куфер што стигна на мое име на адресата на домарката Мира, гастарбајтер од Србија, која ја примаше мојата пошта во Париз, на улицата именувана по славниот математичар Адриен-Мари Лежандр, во седумнаесеттиот арондисман, и која, додека јас патував од воз во воз, од хотел во хотел, од аеродром до аеродром, работејќи на моето истражување за Сорбона, посветено ги чуваше сите мои писма. Јас правев интервју со сите три жени. Трите жени не се познаваа меѓу себе. Но, тоа што ги обединуваше во една жена, онаа тактилна, сетилна, невидлива, недефинирана, нелегална, непрописна, недолична желба да се биде верен на себеси и во најситното влакно, и во најсуровиот грабеж, во најкрволочното гризнување со заби, месо, плот, живот, или уште наречена копнеж по слобода и светлина. Прогонот. Бегството. Копнежот. Но, имаше уште едно нешто што ги обединува: улиците на кои тие живеела. И, најважното, мрежата на оваа приказна, лимфата на ова соединување, во нивните слични животи, кои се движеа по една речиси идентична хронологија и географија. Алба живееше

во Милано, во близина на метро станицата Зара, на улица Торкавото Тарамели, според истоимениот италијански геолог; Алма живееше во Лисабон, во близина на паркот Принцип Реал, на улицата Рубен А. Леитао, според португалскиот писател, професор на Кингс Колеџ во Лондон, Рубен Алфредо Андерсен Леитао; а Анелија во Скопје, на улицата Ганчо Хаџипанзов, според македонскиот револуционер, активист и поет (кој, патем, исто како и Анелија, сонувал и мечтаел да замине да живее во Париз), во населбата Водно, во Македонија. Сите три беа вплеткани во триаголни љубовни врски. Ги зедев списите. Се напив едно турско кафе со Мира. Мира ми понуди и парче гибаница со сирење. Мира, како и секогаш, се жалеше на крвкото здравје, пиеше седативи, беше тажна зашто била обележана од српската заедница во Париз оти, ете, и покрај тоа што се омажила, маж ѝ ја напуштил, а тоа беше голем и низок удар за нејзиното семејство, црна овца, пораз на општеството. Послушно, верно, ја слушав додека предано пиев од турското кафе и јадев парче од таа мека, чудесна српска гибаница што таа успешно ја импровизираше со француските продукти, и ја слушав, чувствувајќи

огромна празнина во стомакот, скрб, срџба, жал, но и одговорност за тоа што не можев да помогнам, да ја допрам полека, да ѝ кажам дека, всушност, надвор, и покрај тоа што силно дува ветер, прекрасна светлина продира низ нејзините кепенци, дека седативите се опасен порок, дека таа самата си се набила и навлекла на тој вител, но, не, залудно беше секое мое толкување. Затоа молчев. Зашто молчењето беше вистина. Зашто молчењето беше единствената вредна човечка дејност. Интимна вистина. Единствената причина за спознавање на другиот пред нас, и во нас. Молчењето беше најдостојно искажување почит кон другата личност.

Не сакав така брзо, надмено да си заминам, ми даде дури и чаша од тие вештачки обоени сокови, кои исто така не можев да ги одбијам. Во овој град, суров змеј, месојад, тивко ја соголував човечката тага, поразена, срозена. Исто толку поразена и срозена, Мира покорно ми го даде куферот назначен до г-ѓа Коен-Сарсовски. Беше тажна што ја оставам. Иако се гледавме секој ден. Некои човечки односи, и покрај зачестеноста, и покрај довербата, и покрај сигурноста, се сепак тажни. Тегобно ги искачував дрвените скалила,

кои мирисаа на пчелин восок, знаев дека госпоѓата Грамбер сигурно ги поминала – зашто имаше во неа, покрај слепиот расизам и ксенофобијата, и една мајчинска грижа за станбената зграда – и дека сега таа, тој автентичен останок на старата Франција, трага на стариот наивен француски дух, ме чекаше на прозорецот, зад пердето, мислејќи дека јас не ја гледам, сиркајќи, чекајќи да види што има во тој куфер – зашто, да се разбереме, мадам Грамбер знаеше сè за сите нас уште пред ние самите да го дознаеме истото! – возбудена, силно врежана во завесата, впиена во карневалот, опиена од театарот на мојот живот, кој сценски се одвиваше еден кат под неа, спроти неа: таа знаеше како живеам јас, иако јас немав ни приближен поим за тоа како живеам.

Почнав да пишувам.

Амелија пиеше чаша шардоне – се обидуваше да разбере зошто еден марокански поет на фестивалот за поезија во Трст ѝ беше кажал дека вистинското шардоне мириса на мочка од мачка – и мрзливо со сребрен нож си мачкаше шутер на препеченото лепче – а, всушност воздухот, собата

мирисаше на секрет, на машка урина, на полова слинка. Задоволно, сега веќе победнички, се сеќаваше на трауматичното и насилно детство, кога мораше да си игра џамлии со машките, зашто девојчињата ја избегнуваа – таа беше срамежлива, имаше кочници во телото, не умееше да се препушти на скокот, на ластикот, на школката, а машките, пак, ја прифаќаа како помала сестричка, како девојче кое никогаш не би им се допаднало – на слабоста во колениците, сега веќе помодрени од бруталниот однос со подот, на валканите дланки со земја под ноктите, сега веќе со парчиња машка кожа, на должноста да молчи, да бдее, да блее, да внимава, сега веќе надмен избор, право на бепрекор и безмилосност, се смешкаше, додека во позадината тивко со бледата светлина се слеваше трубата на Мајлс Дејвис, па на Гато Барбиери, моќно извеани времиња на нечија страст, дива, нема, закатанчена во некоја хотелска соба, неискажана, потајно засведочена игра на давање и примање, на таа светост на сплотувањето. Чекаше да дојде тој. Тие денови беа вонвременски. Можеше да си ги дозволи, затоа што преводите што ги испорачуваше во Кривичниот суд во Скопје, можеше

да ги доврши и следниот ден, работејќи двојно повеќе, но исполнето. Неговото име беше непознато, немаше јазик меѓу нив, ниту разбирање, само диво, немо душќање. Сите конвенционални и конформистички идеи за машко-женските односи паѓаа во вода, немаше теорија, ниту психологија, ниту јазик за толкување на односот, едноставно, немаше ништо световно, ништо опипливо, сè беше етер, месо, сирова емоција. Анелија токму тоа го саќаше. Тоа беше единствениот простор во кој таа можеше да се доживее. Таа саќаше да се нурне во неговиот понор, да ја одгатне неговата тишина, да ја припитоми неговата суровост. Како што минуваше нејзиното чеќање, се слушаа само сказалките на ѕидниот часовник, и сказалките на нејзиното срце. Мачќаше путер, чеќаше, знаеше дека нему ќе му треба токму путер. Појадуваа.

Наеднаш, повторно тие громоморни крици на Анелија од третиот кат, која силно вресќаше на португалски јазик. Никој ништо не преземаше со месеци. Еднаш саќав да се јавам во здружението за заштита на жените од насилство, но бев странец, не саќав да си имам работа со полицијата.

Никогаш никој не зборуваше за тие крици. Секогаш кога ќе се случеше тој целатски преврат, сите прозорци и капаци се затвораа, сите се повлекуваа во тихиот и предавнички ритам на секојдневната летаргија. Човечката подлост. Нејзиниот сопруг не зборуваше. Никој го немаше видено. Беше разјарен. Верувам дека беше од Бразил. Силно ја удираше од сидот додека таа крволочно врескаше. Месојад? Силеџија? Сопруг? Љубовник? Сосетката до мојот стан, Елса од Мексико, која се беше омажила со тој нејзин Французин, кој бил на одмор, поточно на сексуален туризам во Мексико, ми кажа дека работела како масерка, па му го пушела, па овој дошол пак, па си заминал дома, па ја посакал пак, и така ја повикал во Париз, и така таа останала, ми кажа дека еднаш Португалката сакала да скокне од третиот кат. Само тогаш се вмешале соседите. Анелија никогаш не излегуваше надвор во нормално време. Ретко ја гледав и на улица, а уште помалку на скалите. Но, ја гледав токму од мојот стан. Редовно. Постојано. Ме возбудуваше нејзината пасивност. Нејзиното предавање и покорност на насилниот секс. Ја гледав секогаш. Од мојот стан на четвртиот кат. Можев да го видам одблесокот на

нејзината алова коса и сочната полнота на нејзиното месо, меките нијанси на црвено-белиот фустан, па на портокаловиот, па розовиот... Речиси никогаш сосема гола, тој беше над неа, алчно и гладно ги глодаше нејзините коски, ја гризеше насекаде, ги гледав и нејзините модринки, зад зеленото кадифе, кое бесрамно и пркосно го отворав пред себе додека ги гледав, додека тој ја земаше и одзади, и на секој можен начин, рацете врзани, очите со превез, некогаш седната на стол, некогаш крај прозорецот, некогаш ја полеваше со жежок восок, некогаш свирепо ѝ ја раскинуваше облеката со нож, додека лицето ѝ го удираше со безмилосни шлаканици. Имаше нешто болно во сето тоа и едновременно пргаво здраво, како кинеско луто-благо јадење, нешто од што ми зовриваа цревата и срцето и од што, истовремено, ми се замрзнуваше здивот, грлото, забите. Гледав. И, иако се криев, сакав да бидам видена. Почувствував како мојот пол станува влажен. Ги соблекох гаќичките. Ги набљудував. Очите ококорени. Пулсот забрзан. Телото жешко. Почнав нежно да се допирам, потем посилено, потем свирепо. Мојот крик се слеваше во нејзиниот. Стануваа една чиста еднообразност. Наоколу сите

занемуваа. Бевме во утробата на Париз. Во челуста на месојадниот град. Во седумнаесеттиот арондисман. Длабоко во внатрешниот двор на улицата Лежандр број 17. Метро Ги Моке. Или Бланш. Зовриваше сиот сончев болскот околу нас. Лимените покриви. Мачките. Песните на забавувачките во домот за стари лица. Топлиот кондензиран воздух. Анелија беше надвор од себе, не знаеше кога ќе заврши таа перверзна игра. Тој го испрска нејзиното лице со обилен млаз сперма. Таа беше срозена, падна ничкум на подот, влечејќи се како мачка до едно парче облека со кое поразено си го избриша тој ситен блик на крв што излегуваше од нејзиниот анус. Моите очи полека се отворија од силниот оргазам, устата полека се врати на скромната линија на забите, се затвори, грчот што се разлеваше по ишијасниот нерв полека спласна и се повлече во некои непознати меандри на моето тело, карлицата се затвори, дрвениот под го смири своето динамично крцкање, веќе не ми сунеше во ушите, слушав хармонични превирања на консонантност и дисонатност, тишина, гледав светлина, мирисав мирис на сардели, чашата со шардоне беше разлеана на подот покрај зеленото кадифено перде. Го нагрнав само

мојот летен виолетов фустан од свила. Одеднаш сè стана бесмислено. И моето пишување. Илузија. Повторно сама, заборавена од светот, кој и самата сакав да го заборавам. Сакав да ме заборава. Не ми беше грижа што не зборувам со никого. Оваа самотија беше здрава, витална. Не ми беше грижа што престанав да излегувам во Сан Џермен де Пре во потрага по него. Ова незаконито самозадоволување ги исполнуваше моите пори, мојата сензуалност, ми влеваше доволна доза изопаченост. Ми беше потребна таа порочна слобода за да пишувам. За да си играм со зборовите. Сама пред белилото на хартијата. Бев соучесник во тоа кривично дело. Фотограф на тој чин на насилство. Моите очи посегнуваа по неговите силни мускули. На само 3 метри отспротива го доживував и јас тој нејзин животински оргазам. Но, зошто ги нема сега? Но, зошто никој не говори за тоа? Merde! Во кујната врштите и кипеше мојот лонец во кој варев јагнешка чорба. Отрчав. Го изгасив огнот. Мирисаше убаво. На некои далечни времиња, на село, на некоја питома кроткост. И како што растеше тишината од третиот кат, така се зголемуваше вревата од соседството: домот за стари лица, мачките,

метежот зад зградата, мадам Грамбер од петтиот кат свечено ги тргна завесите, Пакистанците од шестиот кат весело пржеа пилешко со кари и бамија, целата зграда мирисаше, само станот на Анелија и нејзиниот партнер тлееше во темница, пердето беше затворено, дури и воздухот се чинеше дека тихо лебди, згуснат, небаре закоравен. Ја пуштив музиката од филмот *In the Mood for Love*. Морав да пишувам. Да бришам. Да лажам. Да создавам сплет од настани, содржини. Нова свест. Го тргнав настрана свареното јагнешко месо. Си дотурих вино. Го тргнав зеленото перде и забележав истовремено дека и пердето од станот на Анелија е малку поместено. Немаше никој. Моето тело беше олеснето. Оргазмот, што како змеј се провираше низ мојот'рбетен столб, ме ослободуваше. Ги миеше сите валкани клетки. Ме олеснуваше. Покрај мојот кревет: *Georges Bataille, La petite mort*. Потпевнував, подготвена да му се посветам на мојот роман. Бевме во утробата на Париз. Во челуста на месојадниот град. Во седумнаесеттиот арондисман. Длабоко во внатрешниот двор на улицата Лежандр број 17. Метро Ги Моке. Или Бланш. Не очекував да се јави ни Хани. Мојата прва љубов. Моето прво неверство кон самата себе.

Предавство на самата себе. Верност и автентичност. Така и се најдов себе. Тука. Пак. Така и се најдов самата себе. Во тишина. Во полнота. Молкома. Во овој месојаден град. Град на кабарета и на курви. Пиев голтка по голтка за да го насетам целатскиот ултразвук на соседниот стан. Наслушнував. Се мешаа звуците. Се мешаа зборовите. Се мешаа одговорите. Се мешаа прашањата. Одговорите стануваа прашања. Прашањата одговори. Звуците зборови, а зборовите... Во еден миг на слеаност со просторот околу мене, некој засвони на вратата. Се замрзнав. Никого не очекував. Знаев дека не е тој. Знаев дека не се тие. Знаев дека нема никој. Знаев дека не може да има некој. Сакав да биде тоа и тука. Отворив. Брзо, бучно, тревожно, гладно, безгранично, без задршка, без размислување. Немав ниту време гаќичките да ги облечам. Blanc. Coup à blanc. Coupé à blanc. Blanc-out.

Моето тело. Моето тело лебдеше. Се разбудив со една прилично јасна, јаросна, бодра, поразителна свест. Со стомак наземи. Очите бавно се отвораа од грчот. Чувствував како една леплива течност излегува од мојот анус. Сперма. Путер. Пот. Покрај моето тело имаше парчиња од нечиј црвен летен

фустан. Но, и мојот виолетов фустан веќе беше гнило-бордо-пурпурен. Залепен за мојата кожа. Мокар. Црвен. Алов. Мојата аркада срамежливо крвавеше.

Драгана Евтимова
(ЗА)МИСЛЕНИ ГРАДОВИ

Антананариво

Стоев на излогот од продавницата, во која се продаваа играчки за деца. Децата ми мавтаа и јас им подарував бонбони, лижавчиња, балони, моливи со шарени гуми и други ситни работи. Потоа си праќавме бакнежи и се прегрнувавме. Еден ден, додека им правев некакви смешни гримаси со лицето и се клатев со цело тело, а децата што стоеја пред излогот гласно се смееја, една жена со црвена коса почна да ме влече кон една кола. Залудно врескав, сакајќи да се ослободам. Жената ми ја доближи фискалната сметка до лицето, а нејзиното детенце скокаше од радост што доби нов подарок за Божиќ. Некои луѓе мислат дека можат да си го купат целиот свет.

Берлин

Рано утрото автобусот пристигна во Берлин. Платив сместување за два месеци и со ранецот на грб поминав покрај сите значајни и незначајни споменици, порти, сидови, музеи, паркови и дрва. Потрошив четиристотини и тринаесет филмови и купив двесте и седум разгледници, напишав сто и дванаесет хаику песни и дваесет и девет писма со впечатоци за градот и им ги испратив на пријателите, за да не ме забораваат. Мојата љубопитност немаше граници, па одлучив да ги посетам сите двесте и шеесет музеи, да земам автограм од сите кустоси во нив и да им подарам по една песна од Октавио Пас. Така, трчајќи по улиците на Берлин, забораив да се вратам дома.

Вилнус

Стојам меѓу сидови и големи капи. Околу мене има некаква катедрала и една градска куќа. Покрај мене трчаат луѓе и врескаат деца. Тишина. Еден дедо брзо прелистува весник, прави гримаса со лицето и бесно го фрла

весникот во корпата за отпадоци. Тишина. Почнувам да плачам на глас, вриштам, тропам со нозете, но ништо не можам да слушнам. Ниту другите, ниту себе. Ми се доближува една жена и почнува нешто да ми зборува, веројатно се обидуваше да ме смири, но не можам да ја слушнам. Жената ме прегрнува, претпоставувам дека ме теши, станувам, се прашувам „што ми се случува?“, но – тишина. Одеднаш почнувам да трчам и да бегам од тишината. Ми треба град кој можам да го слушнам.

°55°

Гватемала

Денес Б. ја отвори својата изложба, на која ја презентираше новата слика. На сликата Б. имаше нацртано една кутија, од која се гледаше глава на човек, кој во десната рака држи молив. Се доближив до сликата и погледнав во очите на човекот. Тој нешто ми покажа надолу. На сидот под неа беше запишано името на сликата: „Единственото нешто што не се менува е промената“ – пишуваше. Замислено се оддалечив од сликата,

без да го погледнам човекот што беше насликан и шетав низ преполната сала со посетители. Сите избежумено трчаа по Б. и бараа негов автограм. Човекот што беше насликан на сликата ја поткрена главата од кутијата, го фрли моливот кон мене, ме погоди во главата, скокна од кутијата, ја скрши рамката во која беше врамен и излезе од огромната сала. Никогаш повеќе не се врати.

°56°

Даблин

Мајка ми никогаш не го спомнуваше мојот вистински татко. Само еднаш ми рече дека се вика Патрик. По многу години, денес влегов во катедралата што се наоѓа во центарот на градот и, бидејќи имав два слободни часа, бавно ги разгледував портретите на нацртаните луѓе што ги прогласиле за светци. Пред да излезам од катедралата, си купив една малечка икона. Стаписано гледав во човекот со брадата, кој гласно ми се смееше. Брзо ја свртев иконата од задната страна и му го прочитав името: Свети Патрик.

Ерусалим

Веќе четири часа комшијата се обидува да ја обие сопствената врата. Сигурно пак го заборавил клучот. Кога конечно престана тропањето, некој чукна на мојата врата. Отворам, а пред вратата стои непознат човек со крвави раце и глава. „Ве молам викнете полиција! Сакам да се вратам дома!“, викаше. Брзо влегов во станот, викнав полиција, а човекот седна на прагот од вратата, ја наведна главата и почна тивко да плаче.

Другиот ден на вести имаше репортажа за пронаоѓањето на еден познат човек со крвави раце и глава. „Уапсена е фреската на Исус Христос од израелското гратче Ефрат во Скопје, на улицата Иван Козаров 3“, рече новинарката. „Во обидот за реставрирање на познатата фреска на Исус Христос што се наоѓала во израелското гратче Ефрат од страна на М.С. (86), со цел да се стекне со голема популарност поради ова необично дело што се наоѓало во локалната црква, во 1813 година, од непознати причини, ликот од фреската одеднаш исчезнал и никогаш повеќе не се вратил назад во Ефрат. Но, денес, фреската си го најде својот изгубен Исус, а човекот кој е во

рацете на македонската полиција– своето огниште“, заврши новинарката со насмевка на лицето. Стаписано гледав во човекот со заврзани раце на грбот. Потоа на екранот почнаа да се емитуваат реклами.

Загреб

Долго време шетав низ гробовите кои молчеа и ги фотографирав сликите на умрените. Некои беа многу млади, некои стари, а на некои немаше ниту слика, ниту име и презиме. Беше празно, тивко и пусто. Само една баба со икона во рацете гласно плачеше пред гробот што го носеше името на некој си Фрањо Туѓман. Никогаш не ми било јасно тоа, да рикаш од плачење, да си ја искорнеш душата од градите со икона во рацете пред некаков си гроб, а додека си жив очите да си ги вадиш со луѓето што ги сакаш. Но, добро. „Природата е полна со спротивности“, еднаш ми рече Мери Д. и беше во право.

Каракас

На репертоарот во театарот денес беше претставата „Безимениот“. Купив еден билет и седнав на нумерираното седиште. Глумецот излезе на

сцената, се поклони и ја започна својата улога: „Минувачи низ градските улици, вас ве прашувам, зошто постојано...? Зошто гласно пцуете пред да се запали зелено светло за пешаци? Зошто...? Зошто...?“ Замолкна. Се вртеше во круг, како да сакаше да добие на време. Брзо трчаше низ сцената, како да се бркаше со некого, иако немаше никој. „И зошто постојано се довикувате од едниот до другиот крај на булеварите? А кога се разминувате еден покрај друг се одминувате како никогаш да не сте се виделе? Зошто не плаќат.....? Зарем мислите дека така ќе заштедите дел од своите пари што ги немате?“, глумецот го продолжи својот двочасовен монолог. Публиката сконцентрирано го слушаше. Кога заврши претставата, глумецот учтиво се поклони. По громогласниот аплауз на публиката, тој исчезна зад сцената, брзо ја избриша својата шминка и уште побрзо ја издади периката. Потоа полека си ја соблече облеката, па си ги извади нозете и рацете и замина дома да се одмори за утрешната претстава. Во друг град.

Лисабон

Секој ден доаѓав на истото место и седев покрај реката Тахо. Сакав да ти испратам порака. Остро се критикував дека сум кукавица, нерешителна и мрзоволна личност. Цела недела ја составував, но залудни беа сите обиди конечно да ја испратам. И кога конечно сакав да ја пратам, наместо „испрати“, по грешка го притиснав копчето на кое пишуваше „избриши“. Некои пораки бараат време.

Љубљана

Од денес престанав да те гледам со розови очила, бидејќи само што помислив дека те пронајдов, ти ги извади моите розови очила од главата и ги скрши со ѓонот од твојата лева чизма. Така, продолжив да бдеам над својата осаменост.

Монтевидео

На работната маса го најдов твоето писмо. Во него имаше само еден празен лист хартија. „Што се вознемируваш без врска“, ми вели Б. „Можеби некој се исплашил да ти ја напише вистината“, ме охрабри.

Нук

Вчера бев на изложбата на Војновиќ. Под секоја слика имаше поетски наслов. Комшиката Акимура беше фасцинирана од концептот на изложбата. Погледот го приковав на последната слика која беше најнеобична од сите други. Под неа пишуваше: „Ех, таа хиерархија на чувствата“, а на сликата имаше нацртано мајмун. Комшиката Акимура си ја купи баш таа слика, со мајмунот. Мислам дека повеќе беше одушевена од мајмунот, отколку од насловот на сликата. Имам впечаток дека денес луѓето повеќе сакаат да се забавуваат, отколку да слушаат патетични лелекања, дури и кога уметноста е во прашање.

Отава

Седев на една клупа меѓу заливот Џорџијан и реката Отава, додека црвената и жолтата боја од природата се огледуваа на синото небо, водата и зимзелените дрва во паркот Алонгквин. Покрај мене поминаа момче и девојка: „Не сакам да ме заборавиш“, рече девојката. „Нема“, ѝ одговори момчето. Девојката го прегрна и го праша: „Ветуваш?“ „Не“, момчето ја оттурна од себе. Додека меѓу клупите претрчуваа лисици, верверички и црни мечки, а над главите им летаа некакви шарени птици, нивниот разговор се претвори во едно големо недоразбирање.

Прага

Кога конечно престана да врне дожд, излегов надвор, со широка насмевка на лицето ги соблекох патиките и почнав да трчам боса. Пред моите очи се појавуваа слики од градови што ме заробуваат. Рамномерното чекорење и дишење ме смируваше, ме правеше полесна, рацете почнав да ги движам со иста фреквенција како и дишењето, совршено ја одржував

рамнотежата во правецот по кој одев и телото почна да ми се спојува со душата, а душата почнуваше да ми се шири од радост, и толку почна да се проширува и разградува на билион мали делчиња, што одеднаш почувствував како светот нема никакво значење, станува празен и се измива од сопствените солзи. Престанав да трчам, застанав под мостот до кој стигнав и чекав да преврне. Повторно врнеше дожд како од кофа.

°63°

Рига

Седев во блиското кафе и го пиев своето утринско кафе. На соседната маса седна еден бискуп, отвори книга и почна да чита. Љубопитно се обидував да го прочитам насловот на книгата, но залудно. Бискупот како да ги читаше моите мисли и вешто го криеше насловот. Престанав да зјапам во книгата. Оdedнаш бискупот стана, се доближи до мене, ја остави книгата на мојата маса и замина. Брзо го прочитав насловот: „Отворам врата на сидот (за влез во друг свет)“.

Скопје

Забрзано одев по Камениот мост. Брзам да го фатам автобусот. Имам нова порака на мобилниот телефон. Застанав и почнав да ја читам: svi imamo otiske na prstima, to je razlika među ljudima: People are all the same, but you won't leave same impression on all of them... Градот има поинакво значење во шест часот наутро.

°64°

Талин

Колку е несреќна мојата сенка. Патува заедно со мојот живот.

Улан Батор

Денес сонував многу чуден сон. Влегов во еден будистички храм, легнав на подот, околу мене некои непознати луѓе скокаа и извикуваа зборови што не ги разбирав и одеднаш почувствував како телото ми се двои од душата и душата влегува во еден мршојадец што почна да го колва моето тело. Сакав да се ослободам од болката, но не можев. Врескав на цел глас, молев

за помош, но болката и понатаму беше неподнослива. Наеднаш едно старче почна да ми удира шлаканици. Конечно се разбудив. Лежев во некаков парк, околу мене имаше многу луѓе, а над мојата глава се вееше сино знаме со птица во средината.

Хавана

Во Националната галерија, утре, во 12 часот ќе биде промовиран новиот Атлас на светот. Неговото дополнување содржи само 46 нови географски мапи за сукцесија на имотот на некогашната држава на Балканот, Југославија. И бидејќи дел од оригиналните мапи се украдени од недвижниот имот во сукцесијата што се случила на 23 март 1953 година, а притоа се зачувани низ сите овие години, авторите на зачуваните оригинали решително сакаат да ја кажат вистината за поранешната СФРЈ, која денес не постои. Најважно е да се спомене дека во текот на сите овие долги години, тие ги украсувале просториите на амбасадите, конзулатите, министерствата и големите приватизирани фирми и затоа не беа достапни за пошироката

јавност, а манипулирани од страна на луѓето што активно се занимаваа со чувањето на државното богатство во приватните сефови. Имињата на авторите инсистираа да останат анонимни. Делата биле создавани во периодот пред почетокот на Втората светска војна. На тој начин, нивното промовирање ќе го збогатат културното наследство на целата Светска Историја.

°66°

Џакарта

На автобуската станица во најнеобичниот дел на Нов Зеланд, наречен Тетауматафакатангихангакоауаотаматеаурехаеатурипукапихимаунга хоронукупокаифенуаакитанараху, патувајќи за Џакарта кон брегот на Зондското Море, за првпат се погледнаа и се вљубија Кадваладер од Лангаирпулгвингилгогерихверндробуландисилиоготогох и Капитолина од Верхненовокутлумбетево. Кога Капитолина го виде Кадваладер се почувствува Суперкалифрацистикекспалидошес, а на Кадваладер, кога ќе здогледаше некоја убава девојка како Капитолина, секогаш му се

пријадуваше лопадотемахоселахогалеокраниолипсанодримхипотриматос
илфиокаравомелитокатакехименокихлепикосифофатоперистериалекрион
отпокефалиокинклопелиолагосиреовафитраганотеригон. Поради тоа што
беа родени во најмалите села со најдолги имиња во светот, се плашеа да се
приближат еден кон друг и подобро да се запознаат, затоа што страдаа од Хи
потомностросесквипедалиофобија.

Мања Величковска

АРИСТОТЕЛ, ЕБИВЕТЕР СИ *ИЛИ* ЗА ВИСТИНСКАТА ЕРОТИКА НА ЗБОРОВИТЕ

°68°

Ние отсекогаш пипаво сме им приоѓале на зборовите. Им се додворуваме лежечки и најчесто со затворени очи. Тогаш, нашите раце се врзани со метафори и компарации, а нашите очни капаи – слепени со помош на сврзници.

Во мислите, прво им ги слекуваме здолништата, а потоа и поставите. Така, тие ни го завртуваат умот со нивните повеќестепени значења, а ние се губиме во таа игра на кинење на нивните смисловни карнери. Полуголи, зборовите ни се местат во повеќе редови. Тогаш, ние само ги набљудуваме, иако сакаме да имаме многу повеќе од тоа. Нивниот строеж во реченица

истовремено нè предизвикува да земеме пенкало и да почнеме да гребеме по нивните тела, но и да се предадеме пред халуцинаторното дејство што го предизвикуваат. Нашите устички се исушуваат и бавно се мрдаат, иако ние навистина сакаме волчешки да ги растргнеме! Но, тие се заводливи и пргави, а ние – смотани и во бессознание. Туку само *sensame* во креветите и си барабиме во место. Така, продолжуваме да се движиме трмаво низ сопственото несвесно, а потоа се оставаме да се скиснеме, сè со цел – подобро (интелектуално) да набабриме!

Секогаш се будиме испотени со бледа слика во умот, на која се забележуваат зборовните облици и нивната бунтовност. Вистинската еротика се раѓа преку нивното кршење на синтаксата, но ние и тоа едвај го помниме. Всушност, знаеме дека вистинскиот стриптиз секогаш започнува со првиот бедемчесто исправен и револуционерен збор, кој пијано паѓа од своето скалило, туркајќи ги точките, запирките или што и да стои до него. По овој храбар исчекор, останатите зборови почнуваат на сличен начин да се лелеат и да се размачкуваат низ своите постели. Понекогаш капат толку

брзо, што дури и кога би ги запишале, тие самите би се поништиле. Секојпат кога се накануваме да го сториме тоа пред нас нема џан-џин. Зборовите си паднале и си создале мала зборовна бара во која ние се севдосуваме како Нарцис. Тоа е проклетството на спознавањето на нивната вистинска еротика!

Во суштина, целта ни е преку ова да ви ја покажеме отсутноста на вистинската зборовна сензуалност во нашиов свет. Ние сме единствените кои непорекливо и активно ја рониме надворешноста, и тоа со својата внатрешност! Ова е единственото нешто од нас што ќе биде запишано на хартија, само затоа што повеќе ни се допаѓа контемплативното пишување. Меѓу другото, овој текст за нас нема никаква уметничка вредност и подоцна можете да го фрлите. Според нас, сите поети што запишале нешто на хартија, всушност се – голтари. Тие никогаш не поминале вакви бурни ноќи со зборовите, како ние. Да беа поминале, ќе имаа таков тежок мамурлак, што немаше да можат да престанат да размислуваат за претходната вечер. *Аргорос* немаше да можат да напишат ниту збор. Па затоа, нивните стихови се илузија. Тие вистински не постојат! (Само – црно на бело.)

Со почит,

Мрзливите Поети

(Од колекцијата: Манифести за мрзливоста)

°71°

Стефан Марковски
СЕПАК СМЕ СВЕТЛИНА

°72°

Судницата е исполнета до последното место.
Совршена тишина.

Обвинетиот станува и се обраќа:

– По 36-ти пат јасно и гласно изјавувам: не сум виновен. Она што го напишав за обвинителот, за градоначалникот, не е закана по неговиот живот! Напротив, се работи за метафора...

– Приговор! Обвинетиот повторно ја сведува расправата на некакви си фори, на шегобијство, целејќи да ја минимизира одговорноста за упатените закани по живот кон обвинителот. Воедно, не смееме да заборавиме на фактот дека Законот на Светлината уште еднаш е прекршен со инволвирањето каква и да било повеќесмисленост.

– Приговорот е прифатен.

Адвокатот на обвинетиот станува.

– Г. Судија, немам намера уште сто пати да појаснувам на почитуваниот суд дека мојот клиент, по професија поет, располага со слобода да употребува, за нас неконвенционални реченични конструкции за изразување сосем трети желби или намери, при што неговите творби е сосем можно да се протолкуваат на најразлични начини. Некогаш, дури и како противречни во однос на Законот на Светлината.

Тишина. Безизразни лица.

Судијата има чуден тик да си го чеша носот со кружно мрдање на устата.
Сите очи вперени кон обвинетиот.

Адвокатот на обвинителот подига рака за збор.

– Почитуван суде, мојот клиент, почитуваниот г. градоначалник Темелко Врсковски претрпе повеќе од сериозни психички повреди како резултат на поетовата фора, метафора или како и да се нарекува. Преживеа духовна

криза. Да, духовна криза, почитувани дами и господа, која нè засега сите нас, граѓаните на Величенственград.

Погледнете му го само погледот на почитуваниот г. Градоначалник! Не е воопшто ист!

Тој ниту еднаш повеќе нема да може да се кандидира за градоначалничка функција бидејќи Партијата на Светлината никогаш повеќе од очигледни причини нема да ја прифати неговата евентуална кандидатура!

Наместо некогашниот животен жубор, во очите му се назира меланхоличната тешкотија на неговото постоење. За него, целокупната реалност е одеднаш поинаква. Тој почнува да живее во свет бескрајно полош од оној кој самиот ни го создаде, толку извонредно Светол, среќен и опчинителен... Ах!

Светот што поетов, пак, го создава, е толку поразличен од вистинскиот. Од нашата Светлина, која сме ние самите!

Неговиот свет е лага и ментална манипулација создадена од искривен разум. Впрочем, како што и самиот еднаш нагласи – тој и не создава благодарение на својот разум, кој го нема!

Мракот на овој свет соодветствува на душевниот мрак на оној од кој бил создаден, мракот карактеристичен за душите на луѓето кои пишуваат воопшто.

Адвокатот на обвинителот седнува.

Судијата тропа.

– Го молам обвинетиот да се изјасни дали има нешто да додаде пред обзнанувањето на пресудата? Да го потсетам уште еднаш споменатиот дека доколку ја признае вината и се откаже од искажаните зборови, казната ќе биде драстично намалена и сведена единствено на јавно спалување на сето негово творештво и одземање на дадените награди, почести и академска титула.

Обвинетиот ја движи главата лево-десно.

– Во тој случај, ја изрекувам следната пресуда: Согласно јасно и недвосмислено пропишаните закони на Величенственград, кои забрануваат секаков вид двосмисленост и неугодна компарација, обвинетиот е казнет со затворање во мрак во вкупно времетраење од 6 века.

Во надополнение, заради поклонството кон Мрачниот, бројот 6 како дијаболичен симбол ќе биде втиснат врз челото на обвинетиот.

Ги повикувам стражарите на спроведување на правдата.

На обвинетиот му ставаат лисици на рацете и го изнесуваат.

Пред излегување, ја свртува главата:

– Сепак сме Светлина.

Златко Ѓелески
ОТПУШОК

Цигарите беа виновни за сета моја среќа и несреќа во животот. До ден-денес го проколнувам денот кога ја запалив првата. Таа ми беше изговор да избегам од последниот час на училиште. Се прикрадов до населба во Понор во која немав никаков познајник. Си одвоив простор само за себе. Седнав на клупа, ја ставив во уста, ја запалив и го повлеков првиот дим. Неисцрпното блаженство го допрев со моите усни за првпат во животот. Беше интензивно и ослободително. Уште се сеќавам на клупата на која фалеше една даска за потпирање под виснатото дрво кое ми држеше сенка. Сепак, неколку сончеви зраци успеваа да се протнат низ неговата пајажина од листови и да ме допрат по лицето. Во тој миг пораснав неколку децении. Животот ми беше променет. Нормално дека потоа следуваше лекцијата со

инстантно кашлање и повраќање која не сакав да ја научам. Однапред знаев дека приспособувањето на моето спојување со цигарите ќе си добие природен тек, придружено со дополнителни адаптации и периодични револти на здравјето кое не сакаше да се помири со одлуката за доброволно осакатување на телото. Но, секогаш ќе го имам тоа попладне и моето прво вдишување на безгрижното совршенство. Немаше потреба да правам симулакрум на врската со тутунот, затоа што од првобитниот допир бевме компатибилни. Уште тогаш знаев дека ќе се испушам до смрт.

Триесет години подоцна, сè уште го барам тој дим. Бројот на испушени кутии во ден драстично се наголемува и се случува да ја отворам третата кутија пред да падне ноќта. Мислам дека тие ми се единствената константа во животот. Пријатели ме напуштале, девојки си заминувале, но тие останувале со мене во чекалницата на животот. Сведоци на сите животни фази. Биле присутни во моментите кога сум се давел во среќа и кога се прелевала тагата од мене. Тие го акцентирале моето постоење. Секогаш биле стожери на реалноста. Филтри низ кои поминува апсурдот на неправедниот

живот кој го упростиуваа до едносложност. Намалувачи на агонијата, тензијата и мизеријата на наредното утро.

Барав да се вработам на специјално место каде што ќе можам непречено да пушам. Отсекогаш ме влечел адреналинот на брзите возила, така што мојот живот го посветив во проучување на механиката која се крие под хаубата. Секогаш ме интересирала таа непостоечка сила која го внесува животот во телото од железо. На некој начин, се сметав за хирург на автомобили. Затоа и работата како механичар ми дозволуваше непречено да направам безброј паузи за пушење и да се измолкнам од под некој железен свер додека ги распарчувам неговите внатрешни органи, облеан со неговите течности. Комплементарен беше мирисот на цигарите. Ми беше пространо впиен во кожата. Дел од мојата ДНК. Со нивното пушење само испаруваше и ме урамнотежуваше. Затоа и секогаш сум барал девојка која ќе може да ја разбере мојата пасија кон запалените стапчиња тутун на спокојот. Некоја што нема да ми ги вади низ нос. Некоја што нема да ме брка да пушам на тераса. Некоја што ќе ја сподели сласта кон нив. Затоа и брзо ги испушував девојките

непушачки и ги оставав како догорчиња во пепелникот на заборавот. Не сакав да ме судат дека ќе сум купел нов живот со парите кои сум ги потрошил на цигари. Тие се мојот вентил и ако не може да ја сфатат таа појдовна релација, тогаш не ни мораат да бидат со мене. Нема сила, освен смртта, која ќе застане меѓу мене и цигарите. Безусловната љубов што постоеше меѓу нас се манифестираше преку исткаениот ослободен дим кој со витка става танцуваше над жарот.

°80°

Не сум запалил цигара за да бидам допадлив во друштво. Не пушев за туѓи бели дробови. Не се обидував никого да импресионирам. Не ги користев како изговор за социјализација. Не бев позер. Бев верник. Ги палев како свеќи, а моето тело беше мојата црква каде што тие ја спроведуваа светата литургија. Преку нивната религија ги прочистував отровите на животот. Луѓето кои ми доаѓаа на нерви со нивните провизорни кривогледи, постојаното препирање со разни наметнувачи на лаги и неправилности и ѓерданот на разочарувања што секој ден го закитував со нов пораз, стануваа поднослива тегоба за носење. Ги блосувам изумителите на сите тутунски

инвенции, цигарите, лулињата, пурите, наргилиња па дури и електронските цигари. Убеден бев дека отровот кој ми го нудат ми се допаѓа. Исто како што бев убеден дека без нив ми се отвора иманентна душевна јама и добивам незадоволив порив кој само со палење нов жар се изгаснува. Свесно ја спроведувам нивната лага за потрагата по првичното блажено задоволство при секое ново повлекување чад. Трезвено ја засадував бакретијата на смртта во живото тело и не ми требаше попување кога свесно изигрував извршител на сопствената слатка егзекуција. Цигарите знаеја дека сум несовершен, но ме прифатија таков каков што сум. Не се противеа, не пререкуваа и не сакаа да ме подобрат. Се дружам со пушачи и никој од нив не го суди моето глорифицирање на тутунот. Јас го правам изборот да бирам опширна средина која ги храни моите слабости. Каква глупост. Пушењето не е слабост. Пушењето е моќ.

Пукнатините во мојот живот се проширија од сферата на несвесното. Кошмарните ноќи ми станаа мое губилиште, а утрата се претворија во маратон на кашлање и повраќање од тоа турбулентно патешествие низ

хоризонтите на ноќната мора. Ме прогонуваше интензивна сонлива треска за тоа дека жив сум закопан во тесен простор. Немав воздух за дишење, ниту пак можев прст да поместам во мрачниот саркофаг. Заглавен во тој мртвечки сандак, се гушев од сопственото издишување. Чувствував како нешто ме лази од внатрешноста на кожата и немав сила да ја придвижам крвта во вените и да одам на мегдан со него. Секое утро се будев со масовна рафална кашлица и исплукување на остатоците од ужасите кои ровареа во мене во сонливата гробна јама од која секогаш се будев со парадоксално светло што ме впиваше. Утрото кога перницата ја обоив со крв, се соочив со горката реалност. Се залажував дека тоа било инцидентно, но тој тегобен чинсе повторуваше секој ден. Не можев да земам здив. Се гушев. Тврдоглаво битие сум кое не бара помош и одбива да го перципира дијаграмот на ужасот што ми се исцртува пред очи, но сфатив дека нема да можам да се справам со овој проблем. Знаев само дека нема да дозволам да се разведам со цигарите.

Докторите не го делеа моето експертско мислење. Слушав како ми трубат за ризикувањето што го преземам со трансформирањето на

автодеструктивните ќелии во канцерогена напаст и ред други поучни глупости кои не сакав да ги слушнам. Сакав само да ми дадат некаков лек кој ќе ми го направи животот поднослив и да го напуштам што е можно поскоро воениот логор каде што вирееја најразлични жртви на животот. Јас одлучувам дали ќе ја играм таа кобна лотарија. Запалката е во мојата рака. Не знам зошто не може да сфатат дека цигарата е лекот кој ми е потребен да го прифатам и излекувам животот. Цигарите биле составен дел од зачетокот на прасветот кој го иницирал постоењето. Ги видов пожелтените нокти на докторот. Не ми беше дојдено да го слушам неговиот двоен стандард. Ме предупредуваше дека нема да можам да се носам со цигарите. Вдишувањата не биле слатки за моите гламнати дробови. Ме предупреди белокусиот доктор да се откажам од цигарите пред да се претворам во пепел, затоа што на крајот на денот тие мене ќе ме испушеле. Единственото нешто што сакав да го направам додека ги држеше во неговата рака рендген снимките на моите дробови беше да излезам отука и да запалам цигара. Тогаш сè ќе биде во ред. Од една страна, ме осудуваат дека сум анксиозен, од друга страна, ми го негираат лекот против тоа. Што знае тој. Кој го ебе.

Секоја наредна ноќ стануваше полоша, а утрата резултираа со празнење гној. Се давев во потрага по непречено вдишување. Кашлицата ме следеше насекаде. Беше поверна дури и од мојата сенка. Во домот никому не му пречеше моето черечење на дробовите, но губев контрола додека бев излезен надвор од удобноста на моите четири зида. Неколкуминутната серија закашлувања, која знаев синциресто да ја наредам, ме попрекуваше во работата. Стануваше одбивна за потенцијалните муштерии, а јас бев бессилен во поглед на нејзината надмоќ. Таа ме завладеа, а јас ѝ се потчинив. Се помирих со мојата кривост. На сите им стана јасно дека нема да можам да ја контролирам, само јас се противев на фактот дека таа ме контролира мене. Палев цигара по секое кашлање. Мислев дека со тоа ќе водам во војната со кашлицата. Катапултирав шлајм, меѓутоа слузавата гадост не ми ја одзеде благоста кон цигарите. Пушев дома, пушев додека бев по пат, пушев додека чекав автобус, пушев додека работев, пушев додека бев излезен со пријатели, пушев додека си одев дома за да пушам пред да си легнам да спијам (пред легнување?). Пушев во секој здив на Понор. Единствено не пушев додека спиев, а да можев и тогаш ќе запалев цигара. Насон само се гушев.

Горделивиот очај ме доведе во позиција да го изгубам дури и гласот од кашлање крв. Утрото ја донесов одлуката – ќе престанам да пушам. Барем ќе се обидам. Добро, во ред, се искупувам. Ќе ги намалам цигарите. Чекор по чекор. Немам толку силна волја за живот и желба да ги оставам преку ноќ, но можам да се себедисциплинирам. Чекор по чекор. Ги купив фластерите кои се покажаа апсолутно бескорисни. Оставаа траги и на никој можен начин не ја намалија мојата никотинска зависност и потребата од палење цигара. Постојано се тешев дека треба да се наградам со цигара за вложениот труд. Неразбирливо ми беше како луѓето на рекламите се откажуваа од нешто што толку многу го сакав. Почнав да користам електронска цигара и тоа беше несоодветна замена за вистинската. Колку и да фингирав, симулирав и испуштав топла пареа, нималку не беше задоволена исконската потреба за цигара. Менував вкусови, течности кертриџи. За џабе. Потребен ми беше неодоливиот мелем кој ја имаше лековитата моќ да го подмачка мојот мотор, за да работи како што треба. Безуспешно се трудев да најдам адекватна замена на цигари. Се обидов со грицки. Сакав да заменам едно со друго

лудило. Пробав сончоглед, семки, бадеми, лешници, ф’стаци, индиски ореви, леблебии, ореви, кикиритки, суво ебено грозје и по планините луспи кои ги оставав зад себе палев цигара. Морав нешто да правам со рацете, а немаше соодветна гестикулација која ќе може да ја замени навиката на сраснатата цигара со моите раце. Тактилна сензација на која ѝ нема рамна. Цигарата беше мојот шести прст.

°86°

Кога сфатив дека нема да можам да најдам замена за цигара, а немав намера да се навлечам на нешто поштетно од нив (кое, на крајот на краиштата, и нема да ме задоволи), решив да го редуцирам нивниот број. Знаев дека некаде ќе пукне и тој меур и нарцисоидната ароганција ќе го отвори во погон мојот никотински вентил. Се обидов да намалам по една цигара на ден. На почетокот не се забележуваше разликата, затоа што сепак пушев во изобилие, но како неделите одминуваа, така паранојата ме совладуваше. Почнаа да доаѓаат кризите кога бев изложен на моите најомилени комбинаторики – кафе и цигари, односно алкохол и цигари. Почна да ми се одмилува вкусот на алкохолот и кафето кога е изземена

клучната компонента од равенката. Тие го правеа сврзувањето. Без нив ја немаше магијата. Кафето секогаш ми беше горчливо, а од алкохолот пребрзо се пијанчев. Дополнителен удар ми беа среќните пушачи кои ги гледав околу себе во Понор. Уживаа со сласт во нивните никотински сладокусци. Го знаев тоа чувство. Дури и додека ги гледав како чадот го игра својот танц на врвот на пеплосаниот тутун, задлабочени во читањето книга, будеше некое блажено сладострастие кај мене.

Минувам низ телесни промени во кои не гледам никакво задоволство. Неумесни главоболки ме тероризираа како замена на рафалната кашлица. Немав никаков апетит, затоа што мислите ми беа само во цигарите. Се разви и кобна болка во стомакот што беше одраз на празнината која ја оставија цигарите во мене, ров кој не можеше да се задоволи на никој друг начин. Одамна престанав да џогирам. Откако сфатив дека организмот ми е пепелник на светот, решив да престанам да се третирам како отпадок. Наплив на неподнослива агонија ме обземаше кога почнав да пушам едноцифрен број цигари. Ги почитував уште повеќе. Нивното палење се претвори во обредно

церемонијален чин. Дојдов до една цигара. Денес е денот кога ќе го испушам последниот дим. Ја запалив и не можев да издржам, а да не повратам. Во мене заврши најодвратниот вкус што поминал низ филтер. Клечев до експресионистичката повраќаница на подот во мојот тоалет, згрозен од себеси. Го изгубив наравот за борење со животните апсурди. Го изгубив последниот грам задоволство. Ги разочарав цигарите.

°88°

Без цигарите, животот за мене го загуби својот ритам. Ме гризеше јад затоа што не бев среќен пушач. Во пировата борба за наредното вдишување, го изгубив жарот. Престанав да тлеам и згаснав. Ми преостана само уште откажувањето од животот. Се испушив себеси. Сега посакав и да бидам изеден од небиднината. Победата за продолжување на животот не е извојувана ако нема за што да се живее. Ноќта повторно се разбудив во сонетиот ковчег, но овојпат некој го отвори поклопецот и во магливиот полумрак ми ја запали главата. Мојот мозок се вивна во пламења и кожата почна да ми се топи. Во обид да го изгаснам лицето ги запалив и рацете. Некаква сила ме згмечи во самиот ковчег, кршејќи ги сите мои коски, и се

разбудив во мојот кревет со енормна болка во целото тело. Несопирливо искашлував темен дим. Густы црни облаци од издувни гасови излегуваа од мене и се гушев во самата просторија од нив. Кашлав и кашлав, се напрегнував колку што можев повеќе да го извадам димот од себе, но сè повеќе губев воздух додека абнормално испуштав црнила. Не знаев како се појавија во мене, знаев само дека се плашев од смртта и не бев подготвен за неа. Бев на готовност да се откажам од цигарите, но беше предоцна. Тие се навлекоа на мене и последната цигара ме испуши со безрезервна сласт.

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски",
Скопје

821.163.3-32(082.2)

ОЧУДУВАЊА 2 [Електронски извор] / [група автори]. - Скопје :
Бегемот, 2017

Начин на пристап (URL): www.begemot.mk. - Текст во PDF, содржи 90 стр. -
Наслов преземен од екранот. - Опис на изворот на ден 20.10.2017

ISBN 978-608-4718-77-2

COBISS.MK-ID 104630282